

Statsminister  
Odvar Nordli

Sperrefrist:  
15. februar 1980  
kl. 18.30.

Utdrag av statsminister Odvar Nordlis foredrag på Stange Arbeiderpartis årsmøte fredag 15. februar 1980.

---

Det er med tilfredshet regjeringen konstaterer at det i Stortinget er bred enighet om at regjeringen nå har oppfylt den inntektsmålsetting for landbruket som Stortinget fastsatte i 1975. Stortingets landbrukskomite har i en enstemmig innstilling slått fast at stortingsvedtaket om inntektsmålsettingen til og med er fulgt opp i et raskere tempo enn en jevn oppfølging skulle tilsi.

- 2 -

Regjeringen har formulert målet for den inntektspolitikk vi har ført overfor landbruket på denne måten:

"Det skal føres en landbrukspolitikk som gir yrkesutøverne i landbruket økonomisk og sosialt likeverdige forhold med lønnstakerne i industrien."

Har vi oppnådd dette?

Etter min mening er svaret ubetinget ja. Utfra de inntekter og levekårsforhold som det er mulig å tallfeste, viser tallene at inntektsnivået i løpet av bare tre år har nådd hele 95 % av industriarbeiders

lønn. I tillegg kommer de goder som vanskelig lar seg tallfeste. Det er skjedd en radikal forbedring for landbruket, og det var både riktig og nødvendig å ta dette krafttaket.

Men det har ikke bare skjedd en kraftig økning av inntektsnivået i landbruket som helhet. Regjeringen har dessuten fått til en markant inntektsutjevning innenfor næringen.

Også dette er i pakt med Stortingets vedtak i 1975, som slo fast at det måtte skje en utjevning av inntektsforskjeller mellom små og store bruk. De tillegg som er gitt gjennom landbruksavtalen er i særlig grad gått til de produksjonsformer, distrikter og brukstyper som inntektsmessig lå under industriarbeidernes inntektsnivå. Jordbruksavtalen ga derfor et tillegg pr. årsverk på om lag 4 000 kroner for

kornprodusenter og opp til 12 000 kroner pr. årsverk for husdyrprodusenter.

Noen få tall kan illustrere hva som er skjedd. Tar vi for oss et mindre husdyrbruk på Vestlandet, så hadde dette bruket i 1975 en inntekt på vel 26 600 kroner. I 1978 var inntekten på det samme bruket kommet opp i vel 57 400 kroner, altså var inntekten mer enn fordoblet på bare tre år.

Tilsvarende gjelder for et småbruk i Nord-Norge, også her var inntekten mer enn fordoblet, fra vel 28 800 kroner i 1975 til vel 58 300 kroner i 1978.

Tar man for seg et kornbruk på Østlandet med 220 dekar korn, økte inntekten fra 43 000 kroner i 1975 til 64 000 kroner i 1978. Her var altså inntektsøkningen noe i underkant av 50 prosent, mens økningen for de mindre gardsbruk på Vestlandet og i Nord-Norge var på over 100 prosent.

Dermed kan vi slå fast at det både er skjedd en radikal heving av inntektsnivået og en kraftig omfordeling innenfor næringen til fordel for de mest utsatte brukstyper og produksjonsformer. Det er denne sosiale utjevning som er noe av det viktigste som er skjedd innenfor norsk landbruk etter krigen, og som har gitt ny optimisme i næringen.

Etter regjeringens oppfatning er landbrukets inntektsnivå nå kommet

så høyt som man med rimelighet kan forlange, og dette målet er nådd raskere enn forventet. En samlet landbrukskomite uttaler at når inntektsmålsettingen nå er nådd, må man legge til grunn at det som videre skal skje, er en parallell inntektsutvikling mellom landbrukets og industriens arbeidstakere. Inntektsutviklingen i landbruket har nådd opp imot et tak som en ikke bør slå igjennom. Her er det selvfølgelig hensynet til andre lønnstaker-grupper som kommer inn.

Jeg tror det er umulig å få lønnstakerorganisasjonene til å finne seg i at landbruket nå skal få sitt relative inntektsnivå ytterligere hevet. Oppstår det åpenbare skjevheter og urimeligheter, så vil regjeringen selvsagt vurdere hva som kan gjøres med det. Men jeg tror

landbrukets egne nå må innse at det heretter må utvises stor varsomhet når det gjelder ytterligere overføringer fra det offentlige.

Fra regjeringens side er det lagt til grunn at det må føres en stram økonomisk politikk også i årene som kommer. Dette er nødvendig for å gjenvinne balansen i vår økonomi, holde prisutviklingen under kontroll og sikre sysselsettingen. Landbruket må, i likhet med andre grupper være innstilt på å medvirke til dette. Uten at det blir vist samfunnssolidaritet fra alle grupper, kan vi ikke nå de mål som vi alle er enige om må nås.

#### AVVIRKNINGEN I SKOGEN.

Det har vært en sentral målsetting for vår skogbrukspolitikk å øke avvirkningen.

I midten av 70-åra la vi fram ei melding der flere tiltak ble listet opp.

Riktignok var det satt visse vilkår for å kunne nå det avvirkningskvantum som var ønskelig. Blant annet var det forutsatt rimelige markedsforhold og at tømmerprisene fulgte det generelle prisnivå.

Det er bare å innrømme at vi i dag står langt unna det mål vi satte

oss med en avvirkning på 10-11 millioner kubikkmeter innen 1990.

Den faktiske avvirkning til salg og industriell produksjon viser det. I sesongen 1974/75 var kvantumet 9,01 millioner kubikkmeter, mens det i sesongene 75/76, 76/77, 77/78 var henholdsvis 8,29, 6,77 og 7,19 millioner kubikkmeter.

Årsakene til dette er mange.

Den økonomiske utviklingen etter at stortingsmeldingen ble lagt fram, er trolig den viktigste.

En annen årsak til at avvirkningen ligger under det kvantum som kan

tas ut av vår skogproduksjon er:

- Driftsveinettet er ikke tilstrekkelig utbygd.
- 25 prosent av skogarealet er så bratt eller har så vanskelig terreng at det må brukes vinsj eller taubane med derav følgende høye driftskostnader.
- Som en følge av de gode jordbruksoppgjørene har bøndene satset så mye på en opprustning av denne produksjonen at det nok ikke er blitt krefter igjen til økt satsing i skogbruket.
- Dessuten hevdes det at vår skogbeskatning ikke er avvirkningsfremmende.

På tross av den svikt vi har hatt i avvirkningen i de siste år,

holder vi fast på de mål vi har satt oss.

Vi har i dag flere tilskottsordninger for å stimulere skogproduksjonen og avvirkingen, men de fleste tiltak virker på lang sikt.

De to ordninger som virker på kortere sikt, er tilskott til drift i bratt og vanskelig terreng og transporttilskott som en har i visse områder.

Jeg er kjent med at Landbruksdepartementet og Industridepartementet har innkalt skogindustrien og skogeierorganisasjonene til et møte den 20. februar der tiltak for å øke avvirkingen på kort sikt vil

bli drøftet.

Landbruksdepartementet arbeider også med tiltak som kan settes inn på lengre sikt. Når disse spørsmål er behandlet i regjeringen, vil de bli tatt opp i forhandlinger med de berørte organisasjoner.